

میلےا و ہ

تسیک فراء و تسیچ نافرء

اللہ تمحر ت جہد اللہ تیآ ت یصخش ہر ابرد ہباصم

لوا تمسق ، ہیء

تاناید

ی نارہط ی نیسد ن سحمدحم دیسد جاد اللہ تیآ

ہر سد اللہ سّدق

میحرّلا ن محرّلا الله مسب

ردی یا هل اوّس کی و نهذ ردی بلاطم دبلا
، ل احل کی اء . دیراد بلاطم هنوگنیا اب طابترا
هبی بلاطم مه رگا و موشب ار ن اتبلاطم ات م اهدامآ
منک حرطم دسری م هدنب دوخرظن
دیپامرفب

ی نافرء ی ا هه قیرط نایم زیامت هجو فالتخم

هک منک ضرء امش فیرش تمدخ : ل اوّس
ماجنا هتشنگ ل اسکی ادودحی ط ام هک یراک
عقاو رد و هدوبت جهب ی اقا اب طابترا رد ، میداد
اب طابترا رد دنتسم هعومجم کی تخاسل ادر
هک دنارذگی م ارشای نایاپل حارم . میتسه ناشیا
هدامآ هدنیآ مینو مامکی مامکی ات دیاش الله عاشن ا
ی لو . تفرگی م ار ی دایز نامز ل اح رههه ، دوشب
راک ار ی فالتخم تا عوضوم همانرب نیا رد ام
هچنآ ساسا رب هک دوب نیا رب م ه ام ی انب و میدرک
، ام ی ا هه تفای و میدینش و میتخاننش ناشیا زا هک
ی بهزم و ی نید فراعم اب طابترا رد ار ی ثحابم
قلاخا و هقف ی اهه زو درد هژیو هه . مینک حرطم مه
رد هک ی هجو ود ، نافرء و هقف میوگب ای
هب و تسا فورعم رتشیب ت جهب ی اقا تیصخش
دروخی م مشچ

هدننیب ی اربو ام ی ارب هک ی زیچن آ اتعیبط اما
یرتشیب ی و ا کجنگ لحم و دراد تیبانج رتشیب اه
و ت جهب ی اقا ی قلاخا و ی نافرء شخب ، تسا

ی عدل صا نیا یور ام .تسا تجهد ی اقا لاثما
 ی اقا هک ی برشم ن اوذع هب هک ی زیچ ن آزا میدرک
 ی فیرعت کی ،دنکی م بوسنم ن آ هب ار تجهد
 ی ارب اهتقو ی هاگ م ه تبسذ نیا هچرگ .میهدب
 هب .تسا هدوب م ه دیدر تلحم مک کی ،م ه ام دوخ
 عقاوم زا ی لیخرد هکن اشیا ی اهراتفر عونذ تهج
 ی اهدش هدینش ای و موسرم ی اهراتفر زا زیامتم
 .میاهدینش هزوح نیا رد ن ایاقا رگید زا ام هک تسا
 نیا دنزی م نم ن هذ هب هک ی زیچ نیلوا دیاش
 ن اوذع هلسلسد دیاش هتبا ،هلسلسد نیا اساسا هک تسا
 نیا رد هک ی دارفال احره هب ی لو ،دشابذ ی بسانم
 ی اقا موحرم ن اشیا دیتاسا ،دنا هتفرگ رارق فیدر
 رسد ات دنتسه فیدر نیا رد هک ی ناگرزب و ی ضاق
 اساسا ،دسری م لاوج موحرم هب هک اهنأ هلسلسد
 ار ی قیرط هچ ؟تسا هدوب هچ ن افرع هب ن اشهاگذ
 هک هچنآ و شور نیا نیب ارچ و ؟دندرکی م حرطم
 ،منیبی م روهمشم ن اوذع هب تجهد ی اقا زا ام
 رگال قادح ،درک س اسدا دوشی م ار ی یا هت وافت
 !درک س اسدا دوشی م ،درک م ه تابثا دوشن

م ه ی فلتخم دارفال اب ه نیمز نیا رد اعبط :ب اوج
 فرط نیا هک ی یا هه تشونذ زا ای ،دیا هدرک هبحاصم
 لبق .دیا هدر و آتسدهب ی لئاسم ،تسه فرط ن آ و
 ی لاؤس ؛موشبث حابم ی رسذ نیا دراو هدنب هکنیا زا
 ی رادهنماد و قیمع ی لیخل اوؤس دیدرک حرطم هک
 تبحصل و طرد دیاش هک دسری م رظن هب و تسا
 [اما] .دبلط ار ی عونتم ی ا هس سرپ و بلاطم
 ی لاعترضد تشادرب هک تسا نیا هدنب ضرع
 ات هک هدش دارفال هک ی یا هه بحاصم اب طابتر ارد
 کی» :هک دیتشاد هراشا م ه ن اتتبحص رد ی دودح

ی یاهی گزها م هان در تحیر صد ترابع هب و اهفلاتخا
هب نافر علها و دیحوتلها شور زا هک هچنآ نیب
تاقوا زای ضعب رد هک هچنآ نیب و هدیسر ام تسد
«دسری م رظن هب دشی م دهاشم دارفا هنوگنیا زا
ار نا دوشی م و تسه هجوتل باق هئسم نیایا
نیای یارب دیابام هکنیا ای درکل مدی یاهل محم رب
؟ مینکی ر کف هئسم

هک تسا نیای لاعتراضد اب نم تبصدن لایا
و تا علاطم هعومجم نیای زامش دوزخ تشادرب
هچ ناشیا تیصخش هب تبسند ، تا باحصم
ساسا نامه رب نم هک ؟ تسا هدوبی تشادرب
اتمیربید و لجه بار باطم و منک عورشدار متبص
رگان اتسود ریاسد روطنیمه و لاعبانجه کنیا
و دسری م ناشرظن هب هنیمز نیای ردی اهئسم
دندک حرطم اتسار نیمه رد دسری م یلاؤسد

هک هدنب ، امش تمدخ منک ضرع : ل اؤسد
متسه زاسم لیف عقاو رد طقف نم . متسینر ظنب خاص
هعلاطم کدنا و متسه دنمقلاع عوضوم نیای هب و
انشادان هئسم نیای اب میوگب مناوتی م طقف [مراد] یای
امش تمدخ مناوتی م هک هچنآ اما . متسیند بیرغ و
و توافقتم تارظن هک تسا نیای منک ضرع
تارظن نیایاقاً . دشی م ضرع هدنب یارب ی ددعتم
«لأصا ، ریخ» : دنتفگ اهی ضعب ، دنتشاد یفلتخم
«! دینکی م هابتشا امش ، درادن دوجو یفلاتخا
و «. دراد دوجو فلاتخا ، هلب» : دنتفگ اهی ضعب
دندرک حرطم شیاربی لیلاد

دوجو یفلاتخا هک دنیوگی م هک ییاهنآ اما
هک ییاهنآ اما . دراد دوجو ، هن ، نم داقتعا هب درادن
عناق ار نم فلاتخا نیای یارب دنروآی م لیلد

قيقدی لیخخ ساپ کی به زونه نم ی نعید. دناهدر کن
 ،دوشن ای دوشب هکنیا لاما. ماه دیسرن ی نشور و
 هشد حرطم هکی یاخ ساپنیا ن لآ اتی لو منادی من
 نم ی ارب ار ارجام زا ی هوجو طقف دیاشد ،تسا
 رد ار ی تیمامت کی هتسناوتد ،تسا هدرک نشور
 هلب. تسا نیمه :میوگب هک دهدب رارق نم رایتخا
 به دیاب اهت حبنیا رد مدآ ی نعید. تسا تسرد نیا
 هکی عقوت دیاشد هتبا بذا هک دسرب ی عانقا کی
 ی من نیاربانبد. دشابند تسرد دسرب مه دوز ی لیخ
 نیا نم رظن هک میوگب تیعطاق به ن لآ مناوت
 ی تارظن زا مادکچیه دندوب هکی یا هئا نوچ ،تسه
 حرطم سانشراک و رظنلها ناونع به هدنب به هک
 ی وجتسج رد زونه نم و درکن عناقار نم ،دندرک
 .متسه رتل ماک و رتقیقد خ ساپ کی
 .بذ رایسب .هلب :باوج

میحرّلا ن محرّلا الله مسب
هلا و دمّم انیبذ و اندیس ی لع الله ی لصد و
نیرهاطلا

نیعمجا مهئادعا ی لع الله تعظ و
دمّملا آ و دمّمی لع لصدّمهلا

نیبیت ی ارب ی داا دارفا تیحصلا صد مدع ی هلا ی ایلوا ی نابم

زا ی عمج هک دود شپ لاسد ود ی یکی دودح
هرگنگ همانرب نیا ناراکردناتسد و نایدصتم
کلاس و ،لماک فراء تیصخش زا لیلجت
هملاء ترصد ام دلاو موحرّم داتسا ،لصاو
مشاهدیس موحرّم هک - هیلع الله ن اوضر ی نارهط
راهظا و دنتفرگ سامت - دود هرّسد الله سدق دآدح
دآدح موحرّم تیصخش هب عجار هک دندرک فطلا
رد هدنبهتّبلا .مناسربن اشضرع هب هدنبار ی بلاطم
هنوگچیهن و دبعقاو رد - مدرک ضرع عقوم نامه
حیضوت تیلباق هدنب هک - ی سفدهتسکش و هلماجم
راوگرزب نیا تیصخش و جاهنم و ی نابم نیبیت و
هدوبذاهنیا و عضاوت بابزا هلتسم نیا و ،مراذنار
تبسنمه نلاّ و تسا هدوب تیعقاو بابزا هکلب
ی م ضرع ار بلطم نیمه هدنب ،هلتسم نیا هب
دودح رد ی هلا ی ایلوا ی لعتم قفا اریز¹ .منک
هطقنزا درفکیات و ؛تسینام روصت و کاردا
و تلزنم نامهب درّجت هبترم و تیلعف رظن

¹ 32 ص ،سناتاحف هب دوشد عوجر .

و تايحور زا دناوتی مند، دشاب هدیسرن تبترم
 م هه چره و در ادرب هدرپ دار فاهنوگن یا تايصخش
 ش دوز کاردا هودحم رد دیوگی منخسه
 حدام: هر سد الله سدق انلاوم لوقه بتسا
 حدام ردقنیمه طقف¹. بتسا دوز ح آدم، دیشروخ
 مدید ار دیشروخ نم هک دیوگب دناوتی م دیشروخ
 رونیا ریگید. نیمه مدرک دهاشم ار وارونو
 هچرونع بنم و عادبم رد و دوشی م عطاسد اجکزا
 راهچ. درادن علاطا و ربخ ادبا، درنگی می لئاسم
 !دوشی م روکش مشچ دنک هاگن دیشروخ هب هقیقد
 ش تايصوصذ زا و دیشروخ زا دناوتی م روطچ
 !؟ وه وه امک دهدب حیضوت و دنکن اییدار بلطم
 تلامد هب تبسن هک بتسا نیا رب هدنب داقتعا اذ
 هک می ناسکن آی نعید، می هلا می ایلوا تايصوصذ و
 ار مات درجت و دناه دیسر ه مات تفرعم ماقم هب
 لها حلاطصا و ترابعه و دناه درک هبرجت
 عاقب هبترم رد و دناه دشق قوم می تاذ عانف هب تفرعم
 هطساو هب، بتسا نیا مدها زای تايصوصذ و راثا
 می دودح ات دناوتی م ناسنا تايصوصذ و راثا نآ
 ادیبی علاطا اهنا تايصخش و اهنا تلامد هب تبسن
 تسه می زیچ هچ تیعقوم نآ رد هکنیا اما و دنکب
 قفا رد لاصا لئاسم نیا، تسه می یا هر بخ هچ و
 می زیربتس مشد ارهاظ لوقه هب و. دجنگی منام نهد
 الله ن اوضر - می خلب نیدلال لاج انلاوم داتسا
 :هک دیامرفی م - امهیلع

نم *** رک مامت ملع و هدید باوخ گنگ نم

²ش ندینش زا قلخ و ن تفگ ز مزجاء

¹ 728 ص، مجنپ رتفد، (ی دزیر ذآ) می ونعم می ونثم.
² می زیربتس مشد هب بوسنم.

رد فرعاء کیہ کہ ار ی تیعاو اَلاما کہلمج نیا
مامت اب و دنکی م ی گدنز و ریسد تیعاو ن آ
دناسری م ، دنکی م س ما ار تیعاو ن آ ش دوجو
هژاو ادخ ی ایلوا ت لامادی ارب میناوتی م ام هنوگچ
ی مذ اَلاصا تغلعضا و هکی لاحرد مینک ناید ی
ی تغل هکنیا ات سا ربخ هچ قفا ن آ رد هک دناد
دنک عضو دناوتب و ا ی ارب

ناسنا ی ارب ی هلا ی ایلوا تخانش ناکما مدع

ی داء ی اه

،دنتسه ام لباقم رد هک ی یاهزیچ ن لآ
میدرک دهاشم میدید ار اهنآ ام هک تسا ی یاهزیچ
رارقار ی املک کی م ه اهنآ زا مادکره ی ارب و
هدوارم و تاطابترا رد تاملک نیا زا . میهدی م
ام ی ارب هک ی بلاطم زا ی لو ؛ مینکی م هدافتسا
م هبم ام ی ارب ، تسا ی فخم ام ی ارب ، تسا لو هجم
نیا !؟ میرادرب هدرپ هنوگچ بلاطم ن آ زا ام ، تسا
نیا هرابرد هک ی دارفا اذل . تسا لاحم و عنتم
ی مذ ، دنکی م تبحص [ی هلا ی ایلوا زا مسق
] . دنک ناید تسه هک روطن آ ار بلطم دناوت

[البته] افراد صالحی ممکن است باشند، که از
اهل معرفت و از صلحا و از متقین و اهل حال و
اهل دل و کشف و شهود - در مراتب مختلفه کشف
و شهود - باشند و انسان بتواند با اطلاعی که
دارد، با تتبعی که دارد، با آگاهی که دارد نسبت
به مبانی فلسفی، مبانی اخلاق، مبانی عرفان
نظری تا حدودی پی ببرد، که این مسائل در چه
دایره‌ای دور می‌زند و در چه حیطه‌ای هست.
زیرا اکثر این مسائل در محدوده صورت مثالی
است. و صورت مثالی، عالم مافوق عالم ماده

است که به عنوان عالم علیّت نسبت به عالم ماده و در بطن ماده است و کم و بیش هم همه ما نسبت به این مطالب اطلاعات مختصری داریم. حالا یکی در خواب، یکی در مکاشفه، یکی در الهام، یک در بعضی از انواع حالاتی که برای او حاصل می‌شود، می‌دانیم که یک خبرهایی هست. اما بالاتر از این مرتبه که از آن تعبیر به ملکوت می‌آورند که به جنبه معنا و بالاتر بر می‌گردد، از او که دیگر در آنجا حتی معنا هم وحدت و جمعیت پیدا می‌کند و اصلاً کلماتی است که این کلمات شاید برای بعضی حکم طنز را داشته باشد و نتوانند آنچنان که باید و شاید نسبت به این مسائل اطلاع پیدا بکنند، [درباره آن عالم] ما نمی‌توانیم [حرفی بزنیم]. امکان ندارد. تواضع و فروتنی نیست. محال است که شخصیتی مانند بنده بتواند که از حالات و خصوصیات مرحوم والدیم حضرت علامه طهرانی صحبت کند؛ با اینکه بنده چهل سال با ایشان بودم یا اینکه با استاد ایشان مرحوم حدّاد - بنده چندبار به‌طور متفاوت ایشان را دیدم البته بنده در سنین نوجوانی حدود هفده سالم بود و دیگر موفق نشدم ایشان را زیارت کنم - با ایشان بودم و بنده صحبت‌های ایشان را شنیدم و مطالب ایشان را درک کردم و الآن که بر آنها مرور می‌کنم می‌بینم که اصلاً مسئله یک اختلاف ماهوی دارد؛ یعنی افق ما با افق مدرکات ایشان یک اختلاف ماهوی است.

ی‌ه‌ذا ی‌ایلو ازای یاهی نتفگان

نیا نوچ منک حرطم ار ی‌اله‌ئسم مناوتی‌مذ
می‌نامگ و .ت‌سین‌هدنب‌ت‌فرعم‌روخ‌رد‌باطم

هذی نعی. دشابند مه ن بیطاخم تفرعم رو خرد منک
 هب مه رگا و [میوگب ی زیچ] مناوتی مه هذب دوز
 تسین ی بلطم نیا منک ادیب علاطال ناسم زا ی ضعب
 :دناه دومرف اریز دنک زاربا ار وا دناوتب ناسنا هک
 دنادی م ناسنا هک ی زیچ ره ال اقی ن ا ملعی ام ل ک ام
 رد دیاب نخس و .دنک حرطم ار ن آ دناوتی مذ
 ای اریز ،دریگب رارقش دوز بسانم تیفرظ
 نیهاج نعط و ازهتسا و ی هجوتی بجوم
 هکنیا ای - مینکی مه دهاشم هکنانچ - دش دهاوخ
 هکی دارفای ارب .دش دهاوخ اهنا فارحنا بجوم
 مدع ا طساو هبی لو دنتسین نعط و ازهتسا ماقم رد
 فارحنا هب هک تسان کم اسبه چ حیحص مهف
 .دنتفیب

- هیلع الله ن اوضر - ام دلاو مو حرم هکی تقو اذلا
 داد مو حرم هب عجار ار درجم حور باتک
 نیا» هک متفگ ناشیا هب زور کی نم ،دنتشوند
 شیاهی لیذ دیتشوند باتک نیا رد امش هکی بلاطم
 «میرادن علاطا و میتسنادی مذ مه ام ل اح هب ات ار
 :دندومرف ناشیا

ی م ناشیا زا هک ار هچنا موسکی نم ی نلاف
 ن آ موسکی ماهدرو ایند زونه باتک نیا رد مناد
 ل باق ن آ موسود زاشید و ماهدرو ایند زونه ار
 .تسین تفگ

هدرک کرد اجنیا رد ار ی لناسم هچن ناشیا بخ
 :دیامرفی م روطنیا ،ی نم ل اثما و نم هب هک تسنا

1: 494 ص ،رئاصبلا رصتخم .

لُک لا و ،ل اقی م لعی ام ل ک ام :ملاسلا مهیلع مهتعی ثیدحلا ی فی ور دقف»
 «هُلْهَأ رَضَدُ تُنْقَو ن ا د ا م ل ک لا و ،هُنْقَو ن ا د ل ا ق ی ا م

544: ص ،(ج لاصی حبص) ة غلابلا جهذ

98: ص ،دیواج تاید «م لعت ام ل ک ل ق ت لا ،ل ب !م لعت لا ام ل ق ت لا»

ی تسه ع لطم و ماگآ ار هچره هکلب !دند ورف بلا ی تسین ماگآ هچنآ زا»
 «!امنم عاشفا و راهظا

«تسین تفگل باق»

این همان مسئله‌ای است که بنده عرض کردم که شخصیت ولیّ الهی [را نمی‌توان توصیف کرد]. نه آنهایی که امروز در کوچه و بازار، در هر کوچه‌ای سه‌چهار تا ولیّ و مدعی و اینها پیدا شده و هر کدام یک کتاب عرفان می‌نویسند و هر کدام مدعی برای کشف و انکشاف مسائل هستند که اصلاً مطلب در حیطة و حوزه علمی برای اینها راه ندارد. ولی نسبت به آن کسانی که دارای عرفان واقعی، نه عرفان لفظی نه عرفان درسی نه عرفان تعلیمی، بلکه یک عرفان تجربی و عرفان لمسی و عرفان شهودی هستند - مثل مرحوم قاضی رضوان الله علیه مثل مرحوم حاج میرزا جواد ملکی تبریزی رضوان الله علیه مثل مرحوم سیّد احمد کربلایی مثل مرحوم استادش آخوند ملا حسینقلی همدانی مثل مرحوم علامه طباطبائی - اینها که عرفان را به مرتبه تجربه و شهود رسانده‌اند [شخصیت چنین افرادی قابل توصیف نیست.] [البته] کتب عرفانی هم زیاد است و درس و مباحثه اینها هم هست، خود ما هم از این مطالب داریم ولی این مسائل کجا و انکشاف حقیقت کجا؟!!

راگدرو پرتا ذرد الله عایلوا یانف تیفیک

وای ارب تیعقاو و تقیقد نیا هکی سک نآ
دنکذت وافت و انخسد در اذن اکما، دوشی مفشک
دیاب هکی بلاطم نآ زا یضعب به اجنیا رد هدنب
و تقیقد نآ هکی سک. منکی مراهشا منک حرطم
دوشد سوسمم و دوشد سوسملم وای ارب تیعقاو
هکنیا روطچ [دنکذت وافت و انخسد در اذن اکما]

هب عجار مّلس و هلاّ و هيلع الله ى لصد ادخل و سر
 منكن هابتشا رگا - دومرف ماسلا هيلع نينمو ملار يما
 تاذ ى فس و سمم هناف ايلع او بست لا :- تر ابر د
 ى يو گدب ى لع زا ، دينزن فرح ى لع رسد تشپ¹ . الله
 ى م هچ امش ى لع ى رهاظ تکر دنيا زا ، دينکن
 ى علاطا هچ هدرک ى لع هک ى راک دنيا زا ؟ ديمهف
 دينادى م . تسا ه دش س م ادخ تاذ رد ى لع ؟ دير اد
 ه دش ه ديبسچ ، ه دش و حم ى نعي ؟ هچ ى نعي ه دش س م
 ه تشاد رب هلا س دقا تاذ نيد و ى لع نيد تايود و
 نيا هب س و سمم . تسا ه دش ى کير رگيد ، تسا ه دش
 اتود ديديد . تيعقاو کي و هچر اپکي . دنيوگي م
 دننابسچي م م هب دنر ادى مر به کي تقو ار کيتسلاپ
 نيا دوخ زا هکلب . دنوش ادج اهنيا دوشى مذ رگيد
 ى م ليکشد دحاو کي و دوشى م با کيتسلاپ هدام
 اب دنر ادى مر به کي اهنيا و ى شک هلوارد ديديد . دوش
 هلوارد نيا ن لا ؛ تسين اتود رگيد دنکي م غاد م ه
 ى مذ م ه بسچ ى تد ، هلوارد کي هب دوشى م ليديت
 هدام ره و ى کيتسلاپ هدام ، هلوارد ن ا هدام دوش . دننز
 لصتم م ه اب ار هلوارد نيا ن ا دوش ، تسه هک ى ا
 رگيد ى نعي . دنيوگي م س و سمم ار نيا . دنکي م
 دوشب هراپ هک تسا ن کمه ديشکب امش ار اجر ه
 لاصا ن ا رگيد ه دش [ى کي] هک ى تمسق ن ا ى لو
 رگيد ى اهت مسق ن ا زا ى تد . دوشى مذ [ادج]
 هک ى تقو کي هک تسين بسچ . دوشى م رتم حکم
 دشاب ه تشاد ى للاح هدام کي ايد دوشب ز اب دوشب مرگ
 دوشى م ى کي هدام ن ا دوش ، دنک ز اب دناوتب

س و سمم هناف . تسا ادخل و سر ملاک ، ملاک دنيا

¹ 55 ص ، ىزار نيدلا بجنتم ، اثيدن و عبر لا .

دحاو کید تسین یلع رگید ینعید ،الله تاذ یف
 نیا .تسا یلاعت الله وه دحاو نآ و دراد دوجو
 تقو نآ .تسا الله تاذ یفسوسمم یانعم ،انعم
 ینم !؟دهدب ربخ یلع نیا زا دناوتی میسک هچ
 یویند یهاوه و ایند تارمغ رد اپ ات رسد هک
 و ایند رد رمغم مرکفا مامت هک نم ،مراتفرگ
 و تراجت طقف هذ ایند !تسا ایند لئاسم رد رمغم
 ایند وزج عیمجت ،تسا ایند وزج تاسایر ؛اهنیا
 وزج ندش حرطم ،تسا ایند وزج ترهش ،تسا
 ایند وزج تیقوم ندر و آتسدهب ،تسا ایند
 هُمه ،تسا ایند وزج ندش عقاو بوبحم ،تسا
 رد شنهذ شرکف هک میسک .تسا ایند وزج اهنیا
 قفا نآ هب دناوتی م اجک ،تسه لئاسم هنوگنیا
 هکنیا ای .تسا لیحتسم نیا !؟دنکب ادیبی سرتسد
 یحلاص درف تسین م ه لئاسم نیا رد میسک یّتح
 تسا ضرعم م ه بلاطم و لئاسم نیا زا تسا
 و علاطا و واش ناد و وایر کف قفا حطس نکلو
 .تسا ی دباع حطس نیمه رد

املع ریاسد اب افرعی تفرعم قفا توافد

ن لآا هک متفری گرزب کیت مدخ هدنب زور کید
 رد هک دوب ی درفو هتفر ایند زا تسا ی لاسد دنچ
 تبسند مدوخ م ه هدنب و دوب حرطم ی لیخ دارفان ایم
 هب هک دوب ی دارفان زا و متشاد تداران اشیا هب
 دوب عجارم زا و اهقفزا ،تسا هدوب حلاصل ایند
 [ایند] لئاسم نیا ل ایند هب هک دوب ی درف هصلاخ و
 ی تقو کید .دوب ی ناتسبات رد .تسا هدوبن اهنیا و
 هدنب .دندوب هتفر تاقلاید نیا زا ی کید رد ناشیا
 ترایزی اه لئاسم کیر طاخه بار ناشیا مدوب هتفر
 و ی تفرعم ه لئاسم کید و تبحص کید و منک

ی هفت ثحب کی لابقه تبلا. مدرک حرطم ار ی دیحوت
 زا ی یکی به دشد هدی شک ی هفت ثحب ن آ هک دوب هشد
 خساپ زا مدرک هاگن نم. ی دیحوت ی نابم نیمه
 قفا مدید، درکی م ناشیا هک ی تبحد و ناشیا
 هک تسا ی نامه هئسم نیا به تبسن ناشیا ی تفرعم
 کیرد لاسد داتفه ی نعی! دنتشاد ی گلاسد تسیبرد
 درف، دوب ی حلاص درف. بتسا هتشد ریسد قفا
 نیا رد، تسا هدوب ی بقارم درف رایسب، دوب ی هزنم
 نیا رد ناشیا ی اجاعقاو و تسین کشد لئسم
 طابتر اردن اسنا هک ی یا هت یعقوم نیا رد و نامز
 ، دشاب طبرم دارفا هنوگن یا اب هک دراد زایندها اب
 صخش کی هک دینک هاگن امش ن کلو. بتسا ی لاذ
 به تبسن ش هاگدید، اذ به تبسن ش هاگدید
 ، درجت بتارم به تبسن ش هاگدید، بیغ بتارم
 ، ل عفو تافصو ءامسا بتارم به تبسن ش هاگدید
 تبسن ش هاگدید، تاذ هبترم به تبسن ش هاگدید
 رد راگدرو رپ میعد به تبسن ش هاگدید، داعم به
 تقیقندن آ و باقع و باذع و میحجن آ و تشهد
 ، بتسا دحه چرد ی گلاسد تسین سرد ی تسه ملاء
 تقون آ]؟! بتسا دحه چرد ی گلاسود و تسیبرد
 [!دوب نیمه مه ناشیا هاگدید

الآن شما با افراد از همین متدینین از همین
 جوانها صحبت می کنید؛ از همین جوانهایی که
 دیدگاهشان نسبت به خدا و نسبت به عالم صنع
 نسبت به ملائکه نسبت به [سایر مسائل معرفتی
 و دینی] در چه کیفیت است؟! همین استمرار پیدا
 می کند می آید جلوسی سالگی هم همین است،
 چهل سالگی هم همین است، پنجاه سالگی هم
 همین است تا می رود نود سالگی و بعد هم

خداحافظ شما! همین شد! یعنی ما حدّمان و مرتبه‌مان همین است؟! یعنی در همان مرتبه بساطت و سادگیّت و در همان مرتبه برخورد ساده‌لوحانه نسبت به مسائل، در همان کیفیت [بمانیم].

در ردی مظاهای اعدّمحم لام موحرّم ملاک هفسلف و تمکد

ض را زا تعجارم زا دعبی تقوی کی هدنب
اللهم لاسدی بی بد تر ضح اُبتع هب [یوضر] س دقا
ی تدم. مدوب هتفر نایاقاً زا ی کی سرد، مق هب اهیلع
هب رگید دعب، مدوب مه ی هام ود ی کی. مدوب مه
ار شرار متسا قیفوت رگید دلاو موحرّم اُیصوت
مدع هب تبسذن اشیا هک مدید زور کی. مدرکن ادیب
فراعمو ی مکدی نابم میلعتو ملّعت مدعو هعلاطم
:هک دنیا مرفی م ار بلطم نیا، هی هلا

ن نام هک ی مظاهای اعدّمحم لام دنوخذاً موحرّم
درادلوصا رد مه ار ی نیئان موحرّم تاریرقت
ی لیذی نعی تسه مه ی بوخت تاریرقتاً افاقتا -
بلاطم نیا هب تبسذی یلام و لضافدرفن اشیا
روطنیا سردردی تقوی کین اشیا - تساهدوب
ی نابم لابند هب ام هکنیا تاع» هک تفگی م
ار تمکد و هفسلفس یردتو میوری مندی هفسلف
نیا هک تسانیا رطاخب مینادی مندی رورض
زا و دنکی م ثحبی هلا س دقا تاذا لئاسم
و دوجو تقیقد و راگدرورپ ت اُیصوصذ
ی زاینه چام و دنکی م ثحب دوجو تیفیک
هفیظو؟! میسرب بلاطم نیا هب هکنیا هب میراد
ن آمه ام و تسات عاظا لاوم لابق رد هدنب
ی سک ره لاوم لاماد «مینکی م ار ت عاظا
زامن» :دیوگی م لاوم. دشاب بذ تسه
هزور» :دیوگی م لاوم. میناوخی م ام «ناوخب
ماجناجد» :دیوگی م لاوم. میریگی م ام «ریگب

برشد» : دیوگی م لاوم . میهدی م ماجنا «هدب
 ؟تسیک لاوم نیا لاامد . مینکی مزام «ن کنر مخ
 ،تسا درم ؟تسا طوبرم هچام هب ،تسا نز
 درجم هک دینک ضر ف ؟تسا طوبرم هچام هب
 دبع هفیظو ؟درادی طابتر هچ [ام هب] ،تسا
 1. تسوا هب تبسنت عاطانیمه

تمکدن افلاخم هاگدید دقن

و تسای طلاغ فرح ،فرحنیا ردقچ دینیب
 ن تسبی نعید فرحنیا !؟تسا اطخ هائسم نیا ردقچ
 چیه هب زاینام» .ناسنا یور هب فراعم مامت باب
 هب تبسنام رگید ی نعید فرحنیا ،«میر ادنی تفرعم
 درجم ادخ ایآ .میشاب هتشاد دیانذی علاطا چیه ادخ
 ؟دودحم ای تسای عیسو ادخ ایآ ؟تسا هدام ای تسه
 هیدوجو تقیقد ؟دیقم ای تسای هانتی لا ادخ
 ی حنم قلخ هکنیا ای تسای قلخ زازا حنم راگدروپ
 ناسنا یور هب اهنیامامت قیاقدرگید ؟تسوا رد
 بلاطم نیا هب ی زاینرگید ناسنا .دوشب هتسب دیاب
 زیزع بخ .میناوخب زامن کی طقف و طقف و دراند
 اب ،دوشد هداوخ تیعضو نیا اب هک ی زامن آ !نم
 ای تسای درجم مدوبعم هک منادی منم هک ی تیعضو
 ی هانتی لا مدوبعم منادی منم هک ی تیعضو اب ،تسا هدام
 مدوبعم منادی منم هک ی تیعضو اب ،ی هانتی ای تسای
 هک ی تیعضو اب ،دراند ای دراد نم رب فارشای
 ی زامن آ اب ،تسای تیفیک هچ هب و تقیقد منادی منم
 ام !؟تسای کی دناوخی م ربمغیپ و نینمؤماریم هک
 !؟میا هشد قیوشت و توعد زامن و د زا کی مادک هب
 !؟میا هشد بیغرت و قیوشت هچ د و د زا کی مادک هب
 شرخا و الله مسبش لوا میناوخب زامن هکنیمه هب ایآ
 لثم !؟ن امراک ل ابند میورب دعب و مکیاع ماسلا مه

1 ج ،توکلم رارسا ؛355 ص ،دیلقنو داهتجا ماسر هب دوشد عوجر .
 411 ص ،2

ییاج رد و یی نامزاس رد دنیایم هک یی دارفا نیا
 یی تقو هکی [هاگتسد] نآ! دننزیم تراک دنوریم
 نورید مهت عاسد رسد بزمه دعب و دنزیم ناشیارب
 دننکیم اضما ار یی رفتد دنداد ماجنا یی راک. دنیایم
 هشد تقو رسد روطنیمه مه ام، نورید دنیایم و
 رگید سپ! نیمه، امشد ظفاحادخ میاهدناوخ ار زامن
 ادخ حلاص دن اگدنب یی ارب دن نیمو ملاریم هکی بتارم نآ
 ؟! تسیک یی ارب بتارم نآ هدرک لقتن تابطخ رد
 ادخ هک تسا یی دارفا یی ارب؟! تسا یی دارفا هچ یی ارب
 ام یی ارب ای دنک قلخ رگید ملع کیرد ار اهنآ دیاب
 ،ن اشدوخ ماسلا مهیلع هئا هکی تلااد نیا؟! تسا
 و دارفا و ن اشدوخ صاخ نویراود، ن اشنادرگاشد
 و دنز همه، تلااد نیا ایآ، دننشاد ناشرسد لها
 هکی تلااد نیا؟! تسا هدوب هدیافیب و رابتعایب
 ن دبید و یی فعج دیزینب رباچ و ناملس هب عجار
 نیا هشد لقتن دادقم و راعم و سیوا و مئیم و رهاظم
 ام یی ارب رگید، دراد اهنآ هب صاصتخا طقت تلااد
 هدنورپ رگید تشدگ هنامز هکی تقو یی نعید؟! تسیند
 تسا نیا؟! هشد هتسب دارفا هقیب یور هب فراعم
 یی انعم تسا نیا؟! ندوب ایند رد لاسد داتفه یی انعم
 نیا؟! دیحوت تفرعم و تیلو تفرعم هب قیوشت
¹ (بِن وَدُبَعِيلَ لَّا اِسْمَ ذٰلِاِوُ نَجَلًا تُقَلِّدُ اِمَّ و) یی انعم تسا
 تسا نیا رگا؟! تسا نیا شیانعم، ن وفرعیل یی نعید
 امشد لاصا ارچ! میرادن مه سرد هب زاین لاصا هک
 ؟! دیسیونیم ار تاریرقتنیا ارچ؟! دییوگیم سرد
 هشد مامت میناوخب یی زامن هکی تسا نیا ام هفیظو
 تاریرقتنیا رگید! رگید مینادیم مه ار نآ
 همهنیا و ندرک معلطم و ثحب همهنیا و ن تشوند

¹ 111 ص، 3 ج، یی سانشد الله. 56 هیآ (51) تایراذ هروسد.
 «دنیا من تدابع ارم هکنآ یی ارب رگم مدیرفایند ار سنا و نجنم و»

!تسیند مزلا ندرکی فاکشوم و تقد

ردامی ملع رتسب ربهک تسای بنیاصم اهنیا
،دارفا تلاهجو یهاگآ مدع اُطساو بهنمزالوط
نیا .دندش مورحم اَیضق نیا بهت بسن و هتشنگ
.تسای مهم رایسب رایسب اُتکن ،هتکن

ی هلا ی ایلوا هریسب اعلاطم رد مهم هتکن

دنتساو خو دندما اجنیا ناتسود نیا هکی تقو اذلا
به ی بلاطم دآدح موحرم هُرگنک یارب هدنب
رد طقف هدنب هک مدرک ضرع ،مناسرب ناشضرع
ناتتمدخی بلاطم مناوتی م دوخر کفو مهف هُدو دحم
کی بهز اینل ناسم نیا بهن دیسری لو ؛منک ضرع
لأصا ایآ و دراد یرگید یاضف کی به و قفا
!؟هن ای دوشب تبحص اضف نآرد هک تسه حلاص
.دنکی م ادیبی یرگید لکش اجنیا رد بلاطم رگید
ناتسود تمدخر د هک هسلج هسود تشنگ زا دعب
دش حرطم اجنیا رد هکی ددعتم ت لااؤس و میدوب
درجم حور زا .دوبی بوخر رایسب ت لااؤس هتبا -
فرطنیا زای بلاطم روطنیمه و دندرکی ت لااؤس
- دوبی ملع و هتخپ ت لااؤس ی لیخ و فرطن آ و
نیا هدنب عقوت هک مدرک ضرع موس هسلج رد هدنب
زا و دآدح موحرم ت لاماد دوخ زا امش هک دوب
لااؤس ناشیا شور زاناشیا راکفا زاناشیا ی نابم
بوخی لیخ همه دیدرک امش هکی ت لااؤس نیا .دینک
نیا ناگرب هرخلأاب هک تسای ت لااؤس ،دوب
ی ت لااؤس هدنناوخی ارب اعبط و دنا هتشونار بلاطم
ی لو ؛تسا دیفم و بوخی لیخ و دشدهاوخ حرطم
رازگرب هرگنک نیا هک تسای نیا ربارق هک لاماد
هک هچنآ یاضفو هودحم رد هک تسای رتهب ،دوشب
رد هکی دارفا یارب ،گرب تیصخش نیا زا

ناشیا ن ایراودزا و دندوب ناشیا فارطا طیحم
روهظ هُصنم هب دنتشاد تبخاصم ناشیا ابو دندوب
حرطم [ی تلااؤس] لئاسم هنوگنیا و هدیسر
ی ارب لئاسم نیا زا میناوتب ام هک ی لئاسم .دوشب
مینک هداقتسا نامدوخ ججهنم حیحصت

تبسذ ی لاعترضد و تسه هک ی بلطم ن لآ
اهنیا هک تسا نیا ،دیتشاد هراشا هئسم نیا هب
راگزور نیا رد ی نایلاس هک دندوب ی ناگزرب
ی دارفا .دندوب فورعم اوقتو سدق هب و دندارنگ
،دنتشاد رشد و رشد ،دنتشاد طابترا اهنا اب هک
و تاگرد رد دندرک دهاشم اهنا زا ی تلاماد
نیا زا کیمادک ن لآ .دندید ی لئاسم ناشتانکس
؟دشاب دیفم ام ی ارب دناوتی م بلاطم

رایسب - هیلع الله تمحر - تجهد الله قیاً موحرم
هنامز نیا رد ار ناشیا ریظن ام .دوب ی گرزب درم
رد لاماد .هذب داققتعا هب و هذب رکف هب هتبلأ ،میرادن
.مرادن علاطاً هذب ،تسه ی فخم و تسه ی یاج
[ی سکرد] لاعفام ار ناشیا تلاماد زا ی مک ی تح
و هرچ رد و ی درف رد .مینکی مذ دهاشم
ی مذ ار لئاسم نیا ام ،ی صخش ی ملع تیصخش
و هوارم ناشیا اب کیدزن زا مه هذب دوخ .مینید
فرشم دهشم هک ی تقو ره ناشیا .متشاد طابترا
مه هذب .دندمایم دلاو موحرم لزوم ،دندشی م
ی م تبحصد هک ی بلاطم و ناشیا رضحم راختفا
دلاو موحرم هک ی تقو مکنیا ای و .متشاد ار دش
ام دندشی م فرشم مق هب - هیلع الله ناوضر -
ی م تجهد الله قیاً موحرم لزوم هب ناشیا تمدخرد
دیفتم اعقاو ناشیا بلاطم و حیاصنزا و میتفر
.میدوب

تِیصخشد نیا هک تسانیا رد تبحصی لو
تِیصخشد نیا و هیلا تِیصخشد نیا و گرزب
می میلاء ؤزودرد ناشیان ادقفاً اعقاو هکی ناروند
روطهب - تسانیا ریدیان اربجی اهلْمُتْ میوگب میناوت
نیا - منک حرطم ار هلئسم نیا مناوتی م هدنب عطق
هی حلاص ؤدنب بتفر بذ، تفر ایند زانیا تِیصخشد
مهف ساسا رب و دما ایند نیا رد هی لاسد دنچ .دوب
ساسا رب و ش دوز تاکردم ساسا رب و ش دوز
ش دوز فیلاکت هب فراعم زانیا ش دوزی اها ت فایرد
رادقمن امه هب .تخادرپ ش دوز غیلبت هب ،تخادرپ
ش دوز هی هلا فیلاکت هب مدرم اب طابترارد
درکی م تبغری بایند هب تبسند ار مدرم .تخادرپ
هُرْمَزْ زانیا اعقاو و دادی م قوسد ترخا هب تبسند
مُکْرَکَذَتْ هک دوب هُتِیُورْ مُکْرَکَذَتْ قیداصم و دارفا
اهنیا اب تبحصم و اهنیا اب رادید هتِیُورْ هَنْجَلَا
هی قیوشت و بیغرت ترخا هب تبسند ار ناسنا
دوز ،دوب روطنیا اعقاو تجهدی اقا موحرم .درک
هی تد .منتشاد طابتراناشیا اب رمتسم روطهب هدنب
تکرشد مه ناشیا یاهت حبرد هدنب هی حابص دنچ
هب ؛مدرکی م هداقتسا و مدربی م ضیف و مدرکی م
هدنب هب دلاو موحرم هکی ایصوت اب صوصد
ناشیا تحابم زانیا مق هب تعجارم رد دندومرف
تحد کی م تفری م اهبش .موشب دنمه رهد هدنب مه
رهاوج تحد نارد مه هدنب دنتشاد یرهاوج

1: 157 ص ، هی سوط خیش ، هی لاملاً .
«زِیْخَ عَسَلْجَلْیُ اَللّٰهُ لَوْ سَرَّ اَیْ : لَیْقَ : لَاقَ ، سَبَّعْ نَبَا نَع ، هَیْطَعْ نَع»
«رَخْلَا اب مُکْرَکَذْ و ، هُحْطَنَمْ مِکْمَلَعِی فَمُکْدَا و ، هُتِیُورْ لِلّٰهِ اب مُکْرَکَذْ نَمْ : لَاقَ
«هُلْمَع»

85: ص ، 3 ج ، دیر فلا دقلا
اولاق ؟! تسلجم مکرخبد مکرخا لا : ماسلا هیلاء میرم ندی سید لاقو»
«هقطنم مکلمعی فدیزیو ، هتِیُورْ لله اب مکرکذت نَمْ : لَاقَ .الله حور ایی لب
«هلْمَع هَنْجَلَا هی لای مکفوشیو

مدرکی م تکرش

تفر ادخت محر هب تشدگ دوب هچره ناشیا
؟مینک هچام لاماد. تسا معنتم ی هلا میعزردن لآ او
هب عجار و مییاید ام هکنیا ؟دراد ام یارب ی عفد هچ
ام یارب ی اهدیاف هچ نیا ،مینک تبحد ناشیا
،ناشیا تلاماد زا ی بلاطم لابند هب دیاب ام ؟دراد
رد ار ام دناوتب هک میدرگب ناشیا ت ایصوصخزا
رد ،نامتکرد رد ،نامهار رد ،نامتبعقوم
رد ،نامشور رد ،نامتدابع رد ،نامیایند
تحدب. تسا مهم لئاسم نیا .دنک کمک نامقلاخا
ی ایلوا هب عجار دارفا اب تبحد و هبحاصم و
هکنیا اما .دروخی م ام درد هب ش تمسق نیا ،ی هلا
بیغ مء ی هلا تیصخش نیا - هک دینکب ضر ف -
بیغ مء وا دراد ی طابترا هچ نم هب .تشاد
ایند نآ م هار بیغ مء ش دوخ اب تشاد .تشاد
درکی م هاگدی سکره هب ی هلا تیصخش نیا .در ب
هچ هدنب نآ .دشی م ع لطم ار ش ریمضای ف ام نآ
نیا ،دشی م ع لطم وا ،دراد نم هب طابترا هچ ،منک
[کی] هک دینکب ضر ف [درادن] نم یارب ی عفد هک
زامن - دشاب دهاوخی م ی سکره لاماد - ح لاصد در ف
ش تاکردم .دوبش دوخ یارب ،دوبر وطنیا و ابش
نم یارب نیا ،دوبر وطنیا ش تلاماد ،دوبر وطنیا
دهاشم ام لاعف هک هچنآ هنافساتم .درادن ی اهجیتند
هب عجار هک ی یاههوزج و اهباتک رد مینکی م
و دنسیونی م فرط نآ و فرط نیا ی هلا ی ایلوا
لابند رتشیب ،دوشی م رشتتم آهنیا و نابایخ رانک
ن لاف زا ی ضاق موحرم .دنتسه بلاطم هنوگنیا
- هک دینکب ضر ف - ی ضاق موحرم ،داد ربخ هئیضق
موحرم .دهدب ماجنا ار راک ن لاف تسناوتی م

اهنیا ، تشاد ضر لای ط لاثم باب نم ی ضاق
 رد شپ لاس اهد رد ناشیا ! درادن ام هب ی طبر
 و دنداد همتاخن اش دوخی گدنز هب و دندوب ایند نیا
 شید ، میدما تسال اس اهد زا دعب ام ن لآ و دنتفر
 دودح ابیرقت ناشیا . میدما تسال اس اهد زا
 هب [ل بق] اهدودح نیمه رد نیا رد ایل اس تصد
 ی م ناشیا ام دلاو مو حرم نوچ ؛ دنتفر ادخت محر
 ی ضاق مو حرم توفزا دعب ل اس راهچ » : دندومرف
 هب ناشیا دودح نیمه رد هلب ¹ . « مدش فجد دراو
 ن لآ ام ؟ مینک هچن لآ ام بخ ² . دنتفر ادخت محر
 ن لآ ؟ میهد برارق ی اوسا هچن ام دوخ را کفای ارب
 لئاسم رد دیایم شپ هک ی کانه هبش دراوم رد
 و ی لمعل ئاسم رد ، ی قلاخا لئاسم رد ، ی عامتجا
 هچ ، مینابیرگ هب تسد ن آ ا بن لآ ام هک ی لئاسم رد
 اری شنم هچ و هدیا و شور هچن لآ ؟ مینک دیاب
 را کفا حیحصت و نامدوخ حیحصت ی ارب دیاب
 ؟ میریگی پ رد نامدوخ مارم حیحصت و نامدوخ
 مو حرم لآ و . دراد تیمها نیا تسامهم نیا
 بتکم درگاش ، دوبذرتلاب ربمغیپ زا هک ی ضاق
 . دود الله لوسر

ی هلا ی ایلوا زا دعب تا فارحنا ی لصا تاء
 مدرم نیا نایم رد لاس هس و تسیب ربمغیپ
 بنأصم و لئاسم همهنیا ، درک غیلبت ، درک ی گدنز
 مدرم ؟ دش هچ ربمغیپ ن تفر زا دعب ، دیشچ و دیشک
 هچ ؟ دندرک ادخلوسر زا یرکشت هچ ؟ دندرک هچ
 لؤا ! ؟ دنداد ادخلوسر هب ی اهنکد درد تسد
 شر هوش ی ولجار شر تخد دندما دندرک هک ی راک

¹ 29. ص 2، ج ، راونا ع لطم هب دوش عوجر .
² 101. و 90 و 67 ص 2، ج ، راونا ع لطم هب دوش عوجر .

دندماً مھ دعب بن اشراک ل و ا نیا ، دندرک مکت مکت
رسپ زا و ش داماد زا ار تیلو و ت فلاخ قح
راکه چ¹ . دندرب ن ار گید و دندرک بلس ش م
دندمای م هک ی یاهنآ ؟ دندنام ی قاب رفد دنچ ؟ دندرک
ی م تقبست عامج زامذ ی ار ب ربمغیپ رس تشپ
ی م هک ی ناسک ن آ ! ؟ دنتفر اجک دندش هچ ، دنتفرگ
دندوبری م رگیدکی زا ار ربمغیپ ی وضو ب آ دندماً
²، دندرکی م ل و انتو دندیشکی م ترو ص و رس ه ب و
قافتا ل ناسم نیا هک ربمغیپ توف زا دعب دارفا نیا
ار ربمغیپ اهنیا تسا مولعم سپ ؟ دندوب اجک دانتفا
اب اهنیا . دندوب ربمغیپ ن د ب اب اهنیا . دندرکذ کرد
. دنتشاد طابترا ربمغیپ ی اهن دز ریشمش و داهج
اب اهنیا . دنتشاد طابترا ربمغیپ مسبت و هدنخ اب اهنیا
دنچ ! دنتشاد طابترا ربمغیپ ی رهاظ لامعا نیمه
نیا زا ؟ دندک ذوفذ الله ل و سر ق م ع رد دنتسناوت رفد
؟ دندرنگب ندرک رمقلاقش نیا زا ، دنوش در رهاظ
، ب ج ع . درک رمقلاقش ربمغیپ » [: دنیوگی م]
³ « ! درک مینود ه ب ار مام ! درک رمقلاقش ربمغیپ
ترو ص کی ه ب ار راک نیمه نینمؤ م ا ر یما رگم
رگم ! ؟ دنادر گنرب ار دیشروخ رگم ! درکذ رگید
مولعم سپ⁴ ! ؟ دنادر گنرب ار دیشروخ اجود رد
م ه نیا ، دناوتی م م ه نیا ، تسا و ال ثم م ه نیا تسا
دعب هک ی یاهنیا . دهد ما جنا ار راک نامھ دناوتی م

¹ ص ، کدف و توفیسلا ؛ 586 ص ، 2 ج ، میلسد باتک ه ب دوشد عوجر .
و 179 ص ، یربکلا تیادهلا ؛ 30 ص ، 1 ج ، تسایسلا و تماملای ؛ 71
ص ، 1 ج ، ی ناتسر هشد ، لحنلا و لملما ؛ 83 ص ، 1 ج ، جاجتدلا ؛ 407
، غلابلا جهذ حرشد ؛ 15 ص ، 6 ج ، ت ایفولاب ی فاو لا ؛ ماظنزال قنه ب ، 71
139 ص ، 1 ج ، ل ادتعلای نازیم ؛ 48 ص ، 6 ج ، دیدحای یأ نبا

² 99 ص ، 1 ج ، یراخبلا جیحصد ه ب دوشد عوجر .

³ 122 ص ، 1 ج ، م لاسلا مهیلع بللط ی یأ ل آ بقانم ه ب دوشد عوجر .

⁴ ص ، 2 ج ، م لاسلا مهیلع بللط ی یأ ل آ بقانم ه ب دوشد عوجر .
317-319.

ل طاب هب و دنتشاذگ رانک ار ق و دندما ربمغیپ زا
 نیشنهناخ هناخ رد ار موصعم ماما ن آ و دندیورگ
 ربمغیپ دندید هک دندوبنی یاهن امه رگم ، دندرک
 دندید هک دندوبنی یاهن امه رگم !؟ درک ر ملاقش
 و 1 داد ت داهش ربمغیپ ت لاسر رب هزیر گنس
 3، دنداد ت داهش تاناوید و 2 داد ت داهش ت خرد
 ث عاب هچ !؟ دندیپی مذ رگم دندوبنی یاهن نیمه رگم
 ربمغیپ ت و فزات عاست سید ، ت عاست هج هک دش
 ریغت ار ن اش دوخ ریس و دنتشگر ب همه هتشنک
 ؟ دنداد

رهاظ زا . دندوب هدرکذ نوفذ ربمغیپ هب نوچ
 مدآ بجع هک نیمه . دندوب هدرکذ زواج ت الله لوسر
 نیا . دراد طاب ترا ادخ ا ب نیا ! هب هب هب ت سا ی بوخ
 می باجتسم ار ش یاعد ادخ ، دراد طاب ترا ادخ ا ب
 ن امتفرعم ام ی لیخ ی لیخ ؟ میوگی م هچ ام . دنک
 رگم [، ت سا نیمه ، دشاب دایز] ربمغیپ هب ت بسند
 . دنیوگی مذ ن لآ

ار [تازجم و] لئاسم نیا هکی دارفا ن لآ
 اهب اتک رد رگم ؟ دنیوگی م هچ دنکی م هیجوت
 می ماعد ربمغیپ : هک دنیوگی م ذاهنیا رگم ، هتشوند
 ربمغیپ یاعد ادخ ، تشادی مر ب اعد هب تسد ، درک
 ؛ درکی م فصنود ار هام ، درکی م باجتسم ار
 م ه ام ! دروآی مرد ت داهش هب م ه ار هزیر گنس
 نیا ! ت سا نیمه دنک باجتسم ادخ مینک اعد رگا

1 یبأ لآ بقانم ؛ 283 ص ، یسوط خیش ، یلاملاً هب دوش عوجر .
 90 ص ، 1 ج ، ماسلا مهیلع بلاط

2 ؛ 302 و 301 ص ، (ج لاصی حبص) ةغلابلا جهذ هب دوش عوجر .
 599 ص ، ماسلا مهیلع یرکسعلا نسحلا ماملآ ی لب بوسنملا ریسفتلا

3 ؛ 94 ص ، 1 ج ، ماسلا مهیلع بلاط یبأ لآ بقانم هب دوش عوجر .
 ، ماسلا مهیلع ءایینلاً ص صق ؛ 523 ص ، 2 ج و 37 ص ، 1 ج ، جئارخلا
 288 و 287 ص ، ی دنوار

تفرعم نیا؟! ت سا ربمغیپ هب ت بسذت فر عمر ادم
رهاظی نوگرگد اب، ل او حا بلقت اب، ربمغیپ ن تفر اب
اب رتشیب تهبّا اب دیایب یرگیب رهاظی تقو -
ددرگی مرب - رتشیب تاغیلبت

مدرم داقتعا رد تاغیلبت یرانگرتا تاع

ی او یا . دروآی م رد ار مدآ ردپ تاغیلبت نیا
زا دیآی م ناسنا رس رب هچره هک تاغیلبت نیا زا
ار زور دیآی م تاغیلبت نیا . دیآی م تاغیلبت نیا
بذک ار قدص . دنکی م زور ار بشد ، دنکی م بشد
رد نینمؤماریم . دنکی م قدص ار بذک ، دنکی م
دنتفگی م ماشد مدرم [تقون آ] هشد دیهش بارحم
راکن یا ی سکه چ بذ؟! دناوخی م زامنی لع رگم
ی م تاغیلبت! ت سا هدرک تاغیلبت؟! ت سا هدرک ار
- دنروآی م ار ن آ دنروآی م ار نیا - ودی کی ، دیآ
ربمغیپ باحصا ؛ [دروآی م ار] ربمغیپ باحصا
رب تدهش - لله اب ذوعذ - ماشد جسم رد دندمای م
هچ اهریر هوبا . دندادی م نینمؤماریم قسف
؟ دندوبی ناسک هچ اهدنجن بقرمس ؟ دندوبی ناسک
نیمه ماشد مدرم ! دندوبن ربمغیپ باحصا رگم اهنیا
: دندادی م تدهش دندمای م . رگیب دندی م ار اه
1 «! درکی دزدی لع هک ایضقن لافرد مدید مدوخ»
، دندک قیقحت دنوری م هذلاصا [مه ماشد مدرم] بذ
ی م ار فرح نیا هک ی سک نیا دننیب دنوری م هذ
دراد باتک و باسدی لع اب ای ت سا تسرد دنز
میتسه نیمه ام . دیوگی م ار لئاسم نیا هدمآ هک
ی مرب ار رکف ، دنادرگی مرب ار ام دیآی م تاغیلبت
ام رکف نوچ ؟ ار چ . دنادرگی مرب ار ن هذ ، دنادرگ

1. 73. ص 4، ج ، دیدحالی بآ نیا ، هغلابا جهن حرشد هب دوشد عوجر .

به تبسذ نامداقتعا، نامر کفام رگا! درادن قمع
ذوفذ، تشاد قمع، تشاد تّبخسار بلاطم
دنادر گرب ار نام دناوتی مذ هک تاغیلبت بخ، تشاد
می میتسیایم فرط کی ام فرط کی دیاید ایند
ار هلئسم کی دیاید ایند. تسا طلاغ همه مییوگ
میراد قمع ام نوچ؟ ارچ میریذپی مذ ام دیوگب
مرحوم قاضی که دیگر از پیغمبر بالاتر
نیست. شما نگاه کنید ببیند، بعد از شهادت رسول
خدا سه چهار نفر بیشتر نماندند، اینها بودند که
ایستادند و گفتند که «حق آن چیزی است که ما
احساس می‌کنیم و همه مردم [اشتباه می‌کنند].»
البتّه بعدا یکی یکی آمدند. یک هفته بعد یکی آمد
توبه کرد. چند روز بعد یکی آمد. عده‌ای بودند،
منتها بعد از گذشت زمان، کم‌کم متوجه این اشتباه
و مطالب شدند.¹

موحرم به دادد ترضد هنوگدهز جمع ملاک

یرهطم یاقآ

امش هک دوب نیا ناتسود به تبسذ هدنب ضرع
!دیدرکن ل اوئسد هدنب زا دادد موحرم ی نابم زا
بلطم نیا زا هک دوب نیا هدنب عقوت هکی لاحرد
؟دوب هنوگچ ناشیا شور» هک دوشب تبحص
«؟دوب هنوگچ تدابع رد؟ دوب هچ ناشیا راکفا
نیا هدنب - یرهطم یاقآ موحرم دینیبب امش لاثم
³ - منادی مذ متفگ رگید ی اج ای² متفگ اجنآ ار هلئسم
هدمآ هکی تقو، دندوب هدش فرشم تابتع ترایز
هاش نامز نامر رد هاش نامز نامر رد - دندوب

¹ 6. ص، ص استخلاا به دوشد عوجر .

² 75. ص، سنا تاحفد .

³ 18، سلج، ی لامذ هز محوبا تاسلج نتم، تداعسد ی ایمیک رازفا مرد .
1736. ص، 1430 ناضمر

- دندوب هتشگر ب و تابتع ترايز ي ارب دندوب هتفر
لزنم ناشنديد ي ارب دلاو مو حرم قافتا هب نم
كهلق نامه رد [ناشلزنم] ع قومن آ . ميتفر ناشيا
ناشيا . ميتفر ناشيا نديد ي ارب ، دوب اهاجن امه و
مو حرم . دندوب هتش فرشم ناشتيد ل ها قافتا هب
رب رفسد نيا رد» : دندرک ارب ل اؤسد نيا ناشيا ز اقا
کي ناشيا «؟دوب روطچ ، تشدگ هنوگچ امش
ناشيا بخ - دوب نيا ناشيا هلمج و دندومرف هلمج
ي همه . دندرک تا قلام اهي ليخ ارب رفسد نيا رد
دارفا و فجن ي لا ضفو املع هک دوب ي رفسد ، دیناد
اب و دارفا ارب مه رفسد نيا رد اعبط . دندوب ددعتم
ناشيا - . دوب دهاوخ ي دايي ي اهتاقلام صاخشا
رفسد نيا رد هدنب درواتسد» : دندومرف ارب هلمج نيا
اب تا قلام «.تسا دآد ي اقا تر ضد اب تا قلام
دنداد ه مادا ناشيا دعب .تسا دآد ي اقا تر ضد
هک منکي مندش و مارفا ارب هتکن نيا تقوچيه» : دنتفگ
قافتا هب سلجم و د ر ارهاظ - هک ي سلجم ن آ رد
ي ارب ام - دندوب هتفر ناشيا تمدخ ناشتيد ل ها
- دوب ترايز هب ناشيا رييعت - ميتفر ناشيا ترايز
مدرک ضرع و دوب هتششن ناشيا ل باقم رد نم
ي تحيصد . ديبامرف ي تحيصد ارب هدنب اقا هک
: دندومرف و نم هب دندرک و ناشيا . ديبامرف
ي اقا مو حرم - «؟ي ناوخي م زامد هنوگچ»
ضرع نم - دندومرفي م ام هب ارب نيا ي ر هطم
ي راک «.منکي م رطاوخ عفد زامد رد» هک مدرک
راک رايصب دنکي م حرطم اجنيا رد ناشيا هک
و رونيا شرکف دناوخب زامد ناسنا .تسا ي بوخ
تسرد نيا] ادخ ز ا ريغ ددرگب ايند همه و رون آ
عفد زامد رد نم» : دنيوگي م ناشيا [تسيند

زور رد هک ی لئاسم و دارفا «مدرکی م رطاوخ
 ی یاهت بحصد، متشاد هک ی یاهت اقلام ه داتفا قافتا
 م رطاخ زار، متشاد» هک ی یاهدر و خرب، مدرک هک
 رهظ ات بحصد نید ناسنا بخد [منکی م عفد
 رد راکفانیا و درادی ددعت لئاسم و اهدر و خرب
 هلمدن اسنا رب رطاوخ نیا و دروآی م موجه زامد
 بخد. دنکی م بلسار ناسنا تیعمجنا و دنکی م
 رگید دنکر رطاوخ عفد دیاب؟ دنکر راکه چ دیاب ناسنا
 ار راک نیمه دیاب، منکی م ار راک نیمه م ه ام
 مدرک ضرع ناشیا هب: «دندومرف ناشیا. مینکد
 داددی اقا» «منکی م رطاوخ عفد زامد رد نم
 می زامدی ک سپ» :دندومرف و دندرکی مسبت
 1 «!؟ ی ناوخ

ن لآ هک وت! تساهز جمع کی فرحنیا دینیب
 2، دی داتسیا راگدرورپل باقم رد راگدرورپل ابقرد
 دیاب هچ هب، میداتسیا راگدرورپل باقم رد هک ی تقو
 [ام رطاخ رد]؟ مینک هجوت دیاب هچ هب؟ مینک رکف
 مادم و دوری م دیای م راکفامئاد؟ دشاب دیاب هچ
 مکنیا ای دشاب دیاب روطنیا دوری م و دیای م راکفا
 ؟دشاب هجوت م دیاب نهد

ی اقا موحرم هب داد ترضد ملاک حیضوت یرهظم

امشد، منکی م امشد دوخ زار ل اوئسنیا نم ن لآ
 ی یاهت بحصد هب و دیتسشن اجنیا رد هک ی رفذ دنچ

1. 162 و 161 ص، دژجم حور هب دوشد عوجر .
 2 که خود «مقابل» هم در اینجا تعبیر نارسایی است. خدا که در نماز
 مقابل ما نیست، خدا در جلو باشد و ما نسبت به او [مقابلش باشیم].
 کعبه در مقابل ما است نه اینکه خدا. خدا در مقابل نیست. تقابل بین عبد
 و بین معبود، تقابل ممتنع و محال است. احاطه و لایبی پروردگار تمام
 وجود عبد را از همه اطراف و اکناف و سر و ذات گرفته است و دیگر
 در آنجا تقابل معنا ندارد. تعبیر یک تعبیر عوامانه است و ما هم
 می‌گوییم.

؟ دینکی م رطاوخذ عفد امشد ایآ ، دیهدی م شوگ هدند
 هک هچنآ زا هملک کی دینکب رطاوخذ عفد رگا . هذ
 لباقم رد امشد هکن لآ ای نعی . دیمهفی مندیوگی م
 رد و دینکی م هجوت هدند بلاطم هب و دیتسشن م
 روست ، دینکی م مضه ار بلاطم نیان اتدوخن هذ
 سفرد و ن هذ رد ار ش مقسو تحص ، دینکی م
 هیضق نیان اب هارمه ایآ ، دینکی م یبایزرا ناتدوخذ
 کی م ادام ی نعی ؟ دیر رطاوخذ عفد لاحرد بترم
 ، [رگید] هرطاخذ کی رانک دینزی م دیآی م هرطاخذ
 ! دینکی م هجوت ؟ دیآی مندی اهر طاخذ لاصا ای ؟ هذ ای
 ن م اب طابتر ا رد دیهاوخذ رگا ! تسا تقدن آنیا
 ن آزا ی کی امشدن هذ رد ن لآ ، دینکب رطاوخذ عفد
 نوچ . دنامب دیابند ، مدزل لاحد هب ات هکی یاهفرح
 لاحرد ، تسا ندرک عفد لاحرد ناتسفنش اهمه
 یارب سپ ، دنکی م در دراد امئاد . تسا ندرک در
 یاقآ ؟ دنامی م طسونیا ی زیچه چه ؟ دنامی م هچوا
 ار نیان ی رهم موحرم هب دنه اوخی م دادد
 لاصا ی تسیای م زامن رد وتی تقو هک دنیا مرفب
 ادخن آ و دشاب دیاب زیچه کی طقف . دشاب دیابندی زیچه
 دوشد عفد و دیایب [رطاوخذ] امئاد هکنیا هذ . سب و
 م هی خوشد و یگداس نیمه هب و دراد راک نیان و
 ، دنک هبقارم ، دنک دهاجم دیابن اسنا ی لو . تسیند
 . دراد راک ، دنک نیرمت

یگدنز دناوتی م هک تسا ادخی لو ملاکنیا دینیب
 اجک ار فرد نیان امشد . دنک ور و ریز ار ناسنا
 و اهمارم زا کیمادک رد ؟ دینک ادیب دیناوتی م
 اهتشنود و بلاطم و اههریس و اههوسا زا کیمادک
 ار فرد نیان دیناوتی م کیمادک رد امشد ؟ اهباتک و
 م هب ار ناسنا راکفا مامت هکی فرد نیان . دیبایب

رییغت] زامن بهت بسنار ناسنا ی اهر و اب مامت، دزیرد
 یبچمه¹ **مَنْ يَلْأَضاً لَأَوْ** دنیوگی م هک [نیا هذ . دهدب
 هشوگ ن آ ایا هک دور بن اتر کف هک دیوگب دیاب گ نشق
 هدروخ [ایسا ی اهنداند هب] **مَنْ يَلْأَضاً لَأَوْ** رد ن ابز
 سپ ؟ تساجک ش یادخ [زامن] نیا ! ؟ تسا هدروخ نای
 هچ دوبعم اب ههجاوم سپ ؟ تساجک طسو نیا ادخ
 ندرک تسرد ل احر رد زامن رد ش اهمه هک ام ؟ دش
 و دیو جت ح یحصت ح لاطصا هب نیمه و قلد ج راخم
 هبضه سپ . میشاب دیاب اهنیا و تاملک رد ل ادعا
 میوگی م هک نام الله مسبزا ؟ دش هچ [بالقروضه]
 ار نیع منادی مذ ، میریگب رظن رد ار دم هک ی تسیاب
 [زامن ی اهتنا ات] مینکب هجوت دیاب

فیراعم زا ی کی فاعل زامن زا ی تیاکد

رد دوب هداد قیفوت دنواذخ ی تقو کی نم
 زامن ماقم تشپ . مدرکی م هاگن ، مدوب مارحطاد جسم
 مدرک توف هک ی دارفا زا ی کی . مدناوخی م فاعل
 درفی لیذ و تسای فورعم درفی لیذ ش دوخی لو
 رگید لا اد - هدوب هچ و هدوب هچ و هدوب ی فورعم
 هدا تسیا م ه و ا قافتا مدید - میهدن ح یضوت نیا زا شید
 زیچ همه و ا مدرک هاگن م . دنواخی م فاعل زامن و
 رد هتفر ن انچی نعید ؛ ادخ زا ریغ تسه ش نهذ رد
مَنْ يِعْتَسِدُ كَأَيَّاءٍ دُبْعَدَ كَأَيَّاءٍ نیعو **مَنْ يَلْأَضاً لَأَوْ** داض
 [هک] **مَنْ يَذَلُّ طَارِصاً** فالوم یاط منادی مذ و
 چشم هایش را این جوری می کرد و دهانش را [کج
 می کرد] . من یک مقداری [تعجب کردم!] ما هم که
 نماز مان را زود [خواندیم] . بخوانیم و نخوانیم که
 فرقی نمی کند! گفتیم خدایا ما که [بخوانیم و
 نخوانیم] تفاوتی نمی کند! زود بخوانیم کلکش را

¹ 7. میا (1) محتاف هروسد .

بکنیم راحت بشویم! خلاصه ما زود نماز را خواندیم و نشستیم و یک خرده نگاه کردم - اتفاقاً چند سال پیش هم بود - با دقت او را نگاه می‌کردم! و اتفاقاً خلوت بود - نه اینکه شلوغ بود و جایی گرفته باشم، نه - خیلی شلوغ هم نبود و رفتم نگاه کردم گفتم: «خدایا واقعاً چقدر تو به ما لطف کردی، واقعاً چقدر تو به ما رحمت آوردی، واقعاً چقدر تو ما را مورد نعمت خودت قرار دادی که گوشه‌ای از مسائل را به ما شنواندی، ما گوشه‌ای از مطالب را شنیدیم و درک کردیم.» باور بفرمایید لذت و حلاوت و شیرینی نماز طوافی که برای همه مردم جهنم است، [برای من از هر نمازی بیشتر است.] هر کسی را نگاه می‌کنی «نماز طوافم چه می‌شود؟!» مگر نمی‌گویند؟! خب هست [دیگر!] خود بنده [حج] بوده‌ام! نماز طوافی که برای مردم وارد شدن در مهلکه و خروج از مهلکه است. حالا [اگر] نماز طواف نساء باشد که دیگر بهتر! آن دیگر بالأخره پای زن در کار است. آن را نمی‌شود کاری کرد. حالا نماز طواف را شاید بشود [کاری کرد] ولی اینجا که طواف نساء باشد آن را دیگر چه‌کار کنیم و چه خاکی به سرمان کنیم؟! باور کنید من تا به حال به عمرم نماز به حلاوت نماز طواف نخوانده‌ام، به عمرم نخوانده‌ام. عین همان نمازی که نماز صبح می‌خوانم **نِ مَحْرَلاً لِلَّهِ مَسْبُورِ رَبِّكَ اللَّهُ هُرُوسٌ مَدْرُكٌ عَوْرَشِدْ** **نِ يَمْلَعُ بَرِّ لَلَّهِ دُمَحْطاً * مِحْرَلاً اِذَا لَيْلَاوُ * رَتَوَلَاوُ عِفْشَلَاوُ * رِشَعٌ لَيْلَاوُ * رِجْفَلَاوُ** **نِ سَنِلَاوُ اِيْءِ اِيْ تَا لَه** هُرُوسٌ شَرْكِيْدِ يَكِي رِد ¹ **رِسِيْدِ** زامن نیا. مدناو خا ر **رِهْدَلَا نَم نِيْح** رهد هُرُوس

1. 4 - 1 میا (89) رجف هروس .

ش مشچ هک ی فاو ط زامذ مه نیا ،دوب ام فاو ط
مذادی مذ ،دوشی م روطن یا ش ناهد ،دوشی م روطن یا
میلعت ام هب روطن یا ایآ !دوری م رو ش دوخ اب
!؟دناه داد

هک هدنب ؟تسا هداد دای ام هب ار اهنیا ی سک هچ
ام هب ادخ ی ایلوا ار اهنیا !مدر و ایند مدوخ ش پیزا
ام هب ار هچ دندمآ ادخ ی ایلوا نیا .دنداد دای
هب ار تیناروند و افسد نآ دندمآ اهنیا .دندناسانش
رگم دارفا ریاسد لاا و ،دندوب اهنیا .دندناسندام ناج
دیاب اقاآ !تسا ل طاب تزامذ اقاآ :دنیوگی م هچ
مارحوت هب تنز اقاآ !ی نکن لاف دیاب اقاآ !ی نکت بایند
نیا ی ار ب رگم تقون آ «!ا قاآ !ا قاآ !ا قاآ !تسا
ل لاح هراچید نیا ی ار ب رگم ؟دنامی م ی لاحت خبذب
؟دنامی م

نیا ی نابم میباید ام هک هدوب هدنب روظنم نیا
و تسه ام تسدهب هک ی یاجنآ اتار ی هلا ی ایلوا
.مینک حرطم دارفا ی ار ب ،تسا ام مهف هطید رد
:[میوگب] .مینایامند دارفا هب ار تدابع ت و لاح نآ
ارچ ؟دیوری م اجک !؟دیوری م اجک هب مدرم «
ار ام رگید ادخ دیوگی م ارچ ؟دینکی م تشحو
تسا سب ایادخ دیوگی م ارچ ؟دنکن هچ هب ق قوم
هار ،دیوری م هابتشا اقاآ هذ ؟هفد کینیمه رگید
دیباید .دنداد ناشند امش هب هابتشا ،دیتفر هابتشا ار
«.دینک هاگذ

رتکیدزندار ب و رورس ام ن اتسود زا ی کید
رتکد ی اقاآ ام ردارب زا رتکیدزند ،قیفر زا
دیشد و مشچ فورعم حارج هک ی داجسد دیمحدیس
هدنب اب ناشیا .دشاب مشچ درف هب رصحنم بیبط
ردش دوخ ناشیا .دراد تبحم و طابترای لیخ

هدنب یارب متشادی تا قلام ناشیا اب هدنب هکی رفس
 میتفر ج کیم ی نلاف: «تفگی م درک فیرعت
 بیهد و دندنا سرت ار ام هکی بلاطم هطساو هب و
 نه زردی لوغ ج دنیا زا و دنتشاد رنحرب و دنداد
 نم راب هدفه - تفگی م ناشیا - ،دندرک میسرت ام
 اب عقومن آنم هک «مدناوخ ءاسن ف او ط زامن
 هک دیز رای مردقن آقا» :متفگ مدرکی خوشد ناشیا
 هعفد ود ! راب هدفه رخا» :متفگ «ای دنناوخ ردقن آ
 زامن م راب هدفه» :تفگی م «تسا دایز مهش
 وش دنلب لاد ی نلاف» :متفگ «مدناوخ ءاسن ف او ط
 هدعو نیامه زونه هک میوری م هر مع کیم مه اب
 ی نلاف :دیوگی م ام هب مه زونه - تسا هدشن ماجنا
 ؟ی یای مذ ارچی داد هر مع هدعو کیم ام هب هک وت
 دعب و «!؟تسیچی مهفبات میوری م هر مع کیم -
 ندما هب ق قوم ار مرگید ایادخ :متفگ» هک تفگ و
 صخش نآ هب و .نادرگم هر مع ج و هکم هب
 تمایق زور رد متسه دسب نم هک متفگی ناحور
 آدج ای هک میوگی م .مریگی م ار وتن ماد مدج ی ولج
 هب اهنیا هکی زیچ نیایا هدب حیضوتن م یارب ایب
 نیازا ریغنم هب ایب تسوتنید نامه ،دنتفگ نم
 لاد !ش باند تداران ناجاقاً « :متفگ و اب «.دنتفگ
 تقون آ دعب ات میورب هر مع کیم مه اب وش دنلب
 هر مع هب ق قوم اجنیا رد ادخل اس ره ی نک اضافت
 «.دنکبتا

رگید هدنب !؟تسا هدش ادیب اجکزا اهنیا !دینیب
 بلطم نوچ منک تبصدها وخی مندهنیمز نیارد
 ار مدوخ تاییرجتدها و خبرگا .تسا دایز ی لیخ
 ذغاکنم داتفه ی ونثم ،میوگب دارفا اب طابترارد
 !دارفا زامیدینش هچ و میدید هچ ،میدید هچ هک دوش

ن افرع بتکم ق ئاقد نیبته به ن اگزرب مامتها

اهنا ،میدرک ضرع امهک ار ی بلاطم نیا
- دندوب هیضه نیا ی دستم هک ن اتسود نامه-
اهنتم ،میدوب بلاطم نیا ل ابند به م ه ام آقاقتا دنتفگ
نیا ی ار بت صرف رگید دما شپیه هک ی لئاسم بخ
و دش لیکشت هرگنک ن آ م ه آدعب و .دشد ادیپ ه لئسم
ی نعید .دشد مامت ه لئسم ن آ و متفر ترفاسم هدنب
رد هیضه نیا و دوبند (هرگنک) بلاطم نیا رگید
دندرک داهنشپین اتسود زا ی ضعب و دوب هدنب ن هذ
ی یاهه بحاصم ،ار ی بلاطم و مییاید نامدوخ ام هک
رظن دروم هک ی بلاطم ن آ و میهدب رارق امش اب ار
حرطم س لاجم ن آ رد هک دیدشد ق فوم و هدوب امش
ات هک دوشب ماجنا لئاسم نیا رمتسم روطه به ،دوشب
.دشد ادیپ ی بلاطم نینچم هک ی ار بت قیفوت ن لآ

ی لاعت رضد هک ی اه لئسم نیا به عجار ی لو
تنم هدید به و متفریذپ هکنیا تاء دیدرک حرطم
هر خلأاب هک منکی م س اسحا [هک تسا نیا] مراد
نامز لار خآن تفو ز هازهن نیا رد هک ی دارفا دنتسه
بلاطم زا رود به و دنتسه بلاطم کاردا ل ابند به
به ی بایتسد ی ار بت ،هدننک فیرحت و هدننک اوغا
ه لئسم نیا .دندرک مامتها ق یاقده به ی بایتسد و ی نابم
ی م س اسحا و تسه ش زرا ل باق هدنب ی ار بت ی لیخ
به تبسند ار مدوخ نید ی دودح ات مناوتب هک منک
هدنب ندرگ رب هک ی یاهنا و مدوخ ی اهت معنی لو
هک ی تاجزمت عاضب به به جوت اب- دندرک تایدق
و قاتشم ی لیخ ساسا نیا رب اذل .منک ادا - میراد
ترضد دوخ هک ی روطن امه هک متسه دنمقلاع
دیدش رکذتم ار ه لئسم نیا ،ل او س حرط رد ی لاء
فراء و تسیچ ن افرع ت قیقده ی لک روطه به» :هک

فصّتم و فراء ناونء به كه ى دارفا و ؟تسيك
 به س بلتم هز ادنا هچ ات ، دندوب حرطم نافرء به
 دنناوتى فاصوا نيا به فصّتم و سا بل نيا
 زا فراء تخانء ى ارب كه ى رايعم [ايا] و دنشاب
 اربى بلاطم] «؟تسه فراء زيامت و فراعريغ
 »[منك نايء

؟تسيك فراء

به كه مدرك ضرء هذب كه ى فيرعتن يا اب فراء
 ى نافو دشاب هدركى ط ارب تافصو ءامسا بتارم»
 دوخ هيويند س فنى لكر و طه و دشاب هشت تازد
 ن محرّ لاس فذ به فصتم به و هتشاذگى رانك به ارب
 رد و دارفا نيبرد م ه ، صخشن يا «.دشاب هديدرگ
 ؛دنتسه صخشم و دنتسه زيامتم صاخشا نيب
 و باستكا و تهاقف ناونء ى زرد هچ ل اء
 لثم هز اء دنشاب هذوب ى رهاظ مولء صانتقا
 رهاظ بسد به اهنيا كه ى هلا ى ايلوا زا ى رايىب
 و نونف رياس به هكلب و دندوبن مء لها زا
 نيا به نكلو ، دنتشاد ل اغتشا رگيد ت لا اغتشا
 هديسر درّجت زا هبترم نيا و تيلعفا زا هبترم
 ى ارب هذب دوخ كه تسا ى الهئسم الهئسم نيا .دشاب
 هنيمن نيا رد ام كه ى ياهر ايعم و شننش حرطم
 و ى تامدقم به زايد هتبللا .مسه قاتشم ميراد
 منك ضرء هنيمن نيا رد هذب دياب كه دراد ى بلاطم
 دسرى م رظن به و تسيدت صرف زورما رگيد كه
 تا سلج به زايد ام دياش ت حابم نيا ليمكت ى ارب كه
 ى اهت بحد نوچ ، ميشاب هتشاد هبترتم و هددعتم
 ى تلااؤس حرط بجوم شن دوخ تسا نكمم هذب
 تا رتهب كه دروايد دوجو به ارب ى تاماهبا و دوشب
 دعب زور هسلج رد تاماهبا نآ و اهت بحد نآ

کې رگید دوشی م ی ثحب رگا هک دوشب حرطم
 هب و . دشابذ مامتاز وطنیمه و دشابذ ی اهتخپ ثحب
 هصلاخ» : هک دیدومرف هک ی لاعترضد لوقه
 «! دراد ار ل اؤس ی اج زونه هدنب ی ارب بلطم
 ردش دوخ بناوج رد و ی شاو د رد ل ئاسم رگید
 ار ی اهلجلا ی ف ت زاید کید دوح ت عاضب دودح
 دشابذ هتشاد دناوتب

ل طاب و قد تخانش هار نیرتقیقد

هسلج زا دهدب ی قیفوت دنوا دخر گگا الله عاشن اذلا
 نافرعی نیوکتر انا و نافر ع فیر عت هب تبسندعب
 رهاظم و رهاوظ و تازورب و تاروهظ رد
 تقون آ . مینکی م تبحص ام ادخ ی لو و فراء
 ی م ادیب ار ناشدوخ ی اهماگیاج دارفا دوخ رگید
 ی م هک ماسلا هیلع نینمؤماریمه ملاک دننام . دننک
 رادقَاب نافرُعید ل ل طابلا و قَحَطَا نَّ ا : هک دنیا مرف
 دارفا یویند و ی رهاظ شزرا اب قد ؛ ل اجردا
 ی مذ هدیجنس اهنا هب تبسند قد . دوشی مذ هدیجنس
 دمآی م شروز مدآ ، زورید هک ار ی درف . دوشد
 هک دینکب ضرف لاماد ، دهدب ار شملاس باوج
 [بجعتزا] اهمشچ همه و دنکی م تبحص فرط
 زورید ات هک دوب ی سک نیا اقا . تسای روجنیا
 کید لاماد ، ی دادی مذ مه ار شملاس باوج
 تسای یاهزیچ همه اهینیا ! تسا هدرک ادیب ی تیعموم
 ، تسا تایر ابتعا زا ولمم و نکریمشچ رهاظم هک
 فِرِعَتَّقَ حَطَا فِرِعَا . تسا هدننز لوگی یاهزیچ اهینیا
 ی م ترصد¹ . هُلهَا فِرِعَتَّلِ طابلا فِرِعَا و هُلهَا
 هکنیا ات ی سانشب ار قد ل و ا دیاب هک دنیا مرف

¹ 238 ص ، 2 ج ، فارشلأا باسنا .

ار لطاباً لاماک دیاب؛ یسانشد ار قد لها ی ناوتب
صیخشت ار لطاب لها ی ناوتب اتی هدب صیخشت
تسانیا هلئسم بی هدب

تسا ریبخ رایسب ی درف هدنب ناگتسب زا ی کی
و تارهاوج و ی تمیق ی اهاگنسدت خانشد هب تبسند
و جراخ رد فالتخم ی اهاج هکی روطه ب، اهنیا
ی ماهاگنسدنیا نید صیخشتی ار بار ناشیا اهنیا
نیا هب و روطنیا هک تسه ی درف کی ی نعید دنرب
ناشیا زا زور کینم. تسه دامتعا و ا هب تیفیک
هدوب هچ امشد تیقفوم نیا تلعدنیا هک مدرکل اوئسد
تئوربخ زا هجرد نیا هب ن لائماً امشد هک؟ تسا
،دنربی م فرط ن آ فرط نیا ار امشد هک دیتسه
نیا هک دنیوگی م، دنهدی م ناشن امشد هب گنس ک
ریغاید تسه ل دب ایآ و تسیچش شزرا و تسیچ
ش صیخشتاً لاصا دراوم زا ی لیخرد نوچ؟ ل دب
تسال کشم

تفگی م ناشیا:

تسانیا هلئسم؟ تسیچ هلئسم ی نادیم ی نلاف
تیعقاون آ و متفر تیعقاون آل ابندن مل و آ هک
ل ابند هب و مدناوخ باتک متفر نم. متخانشد ار
و تسه عقاو هکی گنس ن آل و آ هک مدوب نیا
ار ن آ، دراد تقیقد جراخرد هکی گنس ن آ
ن آ. مدیسر شزومر ن آ هب و متخانشد و مهفب
ناسا ی لیخنم ی ار بل دب [تخانشد] رگید تقو
دارفا ی لو. مهدی م صیخشت بوخ ی لیخ. دوب
اب ار اهنیا و ل دب و بوخ ل و آ زا، هنر گید
نیا دنیوگی م لائماً. دنسانشی م رگیدمه
زان هذنیا. تسه شلدب نیا تسه شتسرد
ار مسفدل و آ زانم ی لو. دوری م مه اب ل و آ
،تقیقد ن آ یور، عقاون آ یور مدرب طقف
و دراد تیعقاون گنس ن آ هکی گنس ن آ یور

نم یارب رگید نیا لاماک، ش دوخل لاکشا به
 یزیت کی دما تسده به کی تقو. دما تسده به
 کی، مدرک ادیپ ی تدد کی، مدرک ادیپ
 به ار رگید ی اهگنس به مدرک ادیپ ی دادعتسا
 ،تسا لکشم نآ ص یخشدن ار رگید یارب ی تدد
 .مهدب ص یخشدن ی ناسا و ی تحار به م ناوتی م نم
 نیا . ی داد ماجنا ی حیحص را کب جء امش : متفگ
 .دیامرفی م نینمؤ م اریما به کتسا ی زیچ نامه
 ؟تسیچ قد نیب و رب ل و ا دیامرفی م ترصد
 بوخار قد ن آ و عقا و ن آ به کی تقو ؟تسیچ عقا و
 هدنب دهدب قیفوت دنوادخ رگا به . ی داد ص یخشدن
 تا احابم ن مض رد ادعب ه نیمز نیا رد ی یاهل اثم
 ی مهفب ی ناوتی م رگید - منکی م ضرع ن اتمدخ
 ردقچ ات و تسا قد ابق بطنم ردقچ ات ص خشن نیا
 ات و تسا تا یرابتعا رد ردقچ ات . دیوگی م غورد
 ق قحتم ش دوخ ه کنیا هن ، قد به تسا به شتم ردقچ
 .تسا قد به

نیا ه مادا به رگید ت صرف رد الله اشنا
 و ل اؤسد ه نیمز نیا رد رگا . میز ادیری م بلاطم
 رد دعب ه سلج یارب الله اشنا تسه ی بلطم
 .دوب میهاوخن اتمدخ

دّمحم ل آ و دّمحم ی اعل صدّم هلا